

Bekämpning av svamp och insekter i rågvete

Karl-Arne Hedene, Växtskyddscentralen, Skara

I västra Sverige medförde en torr vår och en viss brådmognad på eftersommaren ett svagt merutbyte för svampbekämpning och i medeltal täckte värdet av merskörden precis kostnaden. Svampbekämpning enligt prognosmetoden ProPlant var i medeltal i nivå med kostnaden. Bekämpning av insekter var lönsam.

Liten merskörd för svampbekämpning

I västra Sverige undersöktes lönsamheten att bekämpa svamp och insekter i rågvete i tre försök. Bekämpningsstadiet var strax före axgång, (DC 45), och detta nåddes första dagarna i juni. Bekämpning med Amistar gav ett negativt ekonomiskt utbyte oavsett dos i två försök. På den tredje försöksplatsen (Skattegården) var bekämpningen lönsam i båda doserna. Bekämpning med preparatet Mentor enligt prognosmetoden ProPlant var olönsam i ett försök (Sköttorp) medan bekämpningsnettot i ett försök var i nivå med bekämpningskostnaden. I det tredje försöket var bekämpningen lönsam.

Det låga merutbytet i försöken på Sköttorp och Hassleholm kan bero på att vädret fram till axgång var torrt. Trots att det sedan började regna påverkade detta inte inlagringen i axen i någon större grad eftersom angreppet kom för sent för att allvarligt påverka skörden. Angreppet på flaggbladet, vilket betyder mest för inlagringen, var svagt. På den tredje försöksplatsen, som låg på Falbygden, kom däremot regnet vid tidpunkter som var gynnsammare för svamputveckling-

en med större påverkan på skörderesultatet. Resultatet av svampbekämpningen kan också ha påverkats av att rågvetet troligen brådmognade i slutet av säsongen.

Insektsbekämpning lönsam

I medeltal för de tre försöksplatserna blev bekämpningsnettot positivt för insektsbekämpning. I försöket på Sköttorp betalade dock inte merskörden bekämpningskostnaden om bekämpningen utfördes som enda åtgärd. I försöket på Hassleholm och Skattegården medförde bekämpningen stor merskörd. I dessa försök var bekämpningseffekten mycket god (ca 90 %) vilket kan förklara skördeökningen medan effekten på Sköttorp var sämre (ca 50 %).

Slutsats

Bekämpningsbehovet är i hög grad beroende av hur regnigt vädret är under vår och försommar. Om tiden mellan stråskjutning och begynnande axgång är regnig ökar svampangreppets påverkan på skörden och merutbytet för en svampbekämpning blir större jämfört med om våren är torr. Sedan 1999 har svampbekämpning med Amistar i dosen 0,5 l/ha strax före axgång (DC 45) gett ett positivt bekämpningsnetto i 8 försök (ca 65 %) och negativt i 4 (ca 35 %).

I år var insektsbekämpningen en lönsam åtgärd. Från 1995 har insektsbekämpning utförts i totalt 21 försök med Decis i dosen 0,4 l/ha. Av dessa har bekämpning varit lönsam i 75 % om den utförts tillsammans med svampbekämpning och i 50 % om den utförts som enskild åtgärd.

Tabell 14. Bekämpning av svamp och insekter i rågvete 2002. FiV. L15-2042

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha			Medel- tal 3 försök	Rel. tal	Bek. netto kr/ha
			Sköttorp Järpås "R"-län	Hassle- holm Hasslösa "R"-län	Skatte- gården Karleby "R"-län			
Obehandlat			7300	8205	6000	7170	100	
Amistar	0,5	45	360	260	815	480	107	-5
Amistar	0,25	45	265	250	540	350	105	15
Decis	0,4	45	165	920	560	550	108	235
ProPlant: Mentor	0,3	45	115	400	580	365	105	25
LSD			319	219	330			
Sort			Fidelio	Fidelio	Fidelio			
Förfukt			korn	rågvete	havre			

Rågvete, pris vid skörd 0,87 kr/kg

Amistar 520 kr/l

Körkostnad 100 kr/ha

Decis 80 kr/l

Nedkörning 1 % = 62 kr/ha

Mentor 440 kr/l

Behandling	Dos kg, l/ha	DC	Medeltal 3 försök	Tripsskador % bladslidor	Bladfl. % angripen Blad 1	Blad 2
Obehandlat			7170	37	8	31
Amistar	0,75	45	480	31	5	25
Amistar	0,5	45	350	30	5	21
Decis	0,4	45	550	7	5	22
ProPlant: Mentor	0,5	45	365	21	6	18